

ПОДАЦИ О УСТАНОВИ/ШКОЛИ	ПОДАЦИ О АУТОРИМА/АУТОРКАМА
Назив школе: ОШ „Душко Радовић“	Весна Дмитрашиновић, учитељица
Место, општина: Сремчица, Чукарица	
Школска управа: Београд	
Позитивне слике	
Кључне речи: <i>основна школа, интелектуалне тешкоће</i>	
Опис добре праксе	
<p>Пре неколико година на пријему деце у први разред сусрела сам несигурни осмех и плаве очи једног дечака који је обележио мој рад и овај период живота. Пре почетка школске године сам знала да ће дечак са Дауновим синдромом бити у мом одељењу, па сам се помало припремала путем Интернета и читањем литературе. С једне стране се јављао осећај страха и запитаност да ли ћу се снаћи, а са друге је изгледало као велики изазов вредан труда. Временом сам схватила да ми та припрема и није нарочито помогла. Учили су ме он и остала деца у ситуацијама које су следиле.</p> <p>В. је ишао у предшколску групу и у први разред је дошао припремљен. Пре поласка у школу, са њим је редовно, код куће, радио логопед. Имао је велику подршку породице. Дошао је изузетно мотивисан и социјализован.</p> <p>Како смо почели...</p> <p>Од првог дана нисмо имали проблема око долазака у школу. Емотивно и снажно доживљава приредбу на пријему првака (гласна музика, озвучење, глумци). Држим га за руку и осетим снажан стисак, примећујем малу флеку на панталонама и питам га да ли жели да га одведем код маме и тате. Даје ми одговор (за мене тада још увек неразумљив у потпуности због отежаног говора), али процењујем да хоће да остане. Остаје ми у крилу до краја приредбе. Враћамо се у учионицу код родитеља, а он ми говори: “Ја сам пошао у школу, јел да учитељице? Ја се не бојим.”</p> <p>Месец дана од почетка школске године разговарамо о његовом рођендану. Родитељи би желели да организују прославу, али испољавају бојазан да неће бити одзива. У недељи пре његовог рођендана са одељењем реализујем радионицу „Позив у госте“. Након тога родитељи осталих ученика се организују и на његово</p>	

славље долази читаво одељење.

Убрзо после тога сви одлазимо у биоскоп. Плаши се мрака и жели да изађе, вуче ме за руку напоље. Седамо близу излаза. После неколико покушаја остаје да ми седи у крилу, док се држимо за руке и храбримо узајамно. Ја њему кажем да се плашим мрака и молим га да ме мази и теши. Он то и чини зачуђено. Излази задовољан, убеђујући сам себе речима: "Ја се не бојим, доћи ћу опет". Деца га подржавају отимајући се ко ће у аутобусу да седне до њега, препричавајући дешавања из сале. Од тада редовно одлази на све биоскопске и позоришне представе.

Чак и у првом разреду одлазак на наставу у природи је био изузетно успешан и без пратиоца. Смештен је са дечама у собу. Понекад га заједнички успављујемо пошто је на то навикнут, међутим то никоме није оптерећење, чак је осталој деци изузетно занимљиво и осећају се веома одговорно у својој улози. Једе самостално у друштву деце уз моју мању помоћ. Учествује у свим активностима и дугим шетњама. Истрајава у свему (понекад га рекреатор носи на раменима ако напорно ходамо). Постепено превазилазимо страх од мрака у дискотеци. Група њему омиљених ученика је сваке вечери играла на самом улазу у салу, поред аниматора. Током неколико вечери му је потребна моја подршка и охрабрење, разговарамо и примичемо се, мало по мало, да би се он потом прикључио групи и почео да имитира покрете. Од тада игра уз музику, кореографију са групом. Родитељи долазе да га обиђу, јер су били сигурни да ће веома брзо желети да иде кући. Из посете одлазе у неверици, али пресрећни, јер није имао времена да буде са њима, плашећи се да му не промакне нека активност са децом. Другари су га прихватили у потпуности и заштитнички. Ни у једном тренутку није био запостављен, давали су му предност у такмичењима и помоћ при играма. Ишао је на све рекреативне наставе.

Поступно смо, „држећи се за руке“, кроз различите ситуације, превазишли страх од мрака, висине и високих мушкараца са брадом. Утицај групе (подршка другара и заједнички одлазак у тоалет) је био од велике помоћи у усвајању хигијенских навика.

У неким периодима попуштала му је пажња, био је узнемирен и нервозан, а стереотипије су биле учесталије. Упадао је другарима и учитељици у реч, стално коментарисао и кретао у „своју причу“ неvezано за тему, честе су биле и ехолалије. Устајао је са столице и шетао. Понекад је деци рушио ствари, узимао оловке. За време одмора их је ударао и гурао. Ово се обично дешавало после другог часа. Био је уморан за било какав рад. По савету родитеља, а у договору са педагогом и психологом, укидамо последњи час. После другог часаведеног у одељењу, трећи је одлазио код стручног сарадника. Пошто је седео у првој клупи испред мене, направили смо такав распоред да он не може у сваком тренутку да шета. Шетња му је дозвољавана као надгледање рада остале деце и само у моментима када је то изгледало као награда. Поред њега су увек седели ученици који су му помагали, подсећајући га и пријатељски опомињући. Нас двоје смо направили јасан и конкретан "споразум" да исприча све оно што има, а да онда и осталој деци дозволи то исто. Са децом сам се договорила да га сваки пут када крене у акцију гурања и ударања благо ухвате за руке и његовим длановима

помазе себе по образима уз нежне речи. За сваки извршени задатак је бивао похваљен и добијао спонтани аплауз. Често сам мењала активности, добијао је да ради оно што зна (тада се осећао сигурним), а награђиван је дозволом да ради оно што воли. Сређивао је дечје ствари, материјал у орману, јакне на чивилуцима, брисао таблу, слагао слагалице, а на крају добијао лопту и одлазио са стручним сарадником.

Пошто му тешко пада одсуство из школе, смањење броја часова утиче позитивно и после само неколико дана приметило се побољшање у понашању. Постепено уводимо четврти и пети час. Од тада наставу прати редовно по распореду. Критичне фазе су се јављале понекад, али смо их све брже превазилазили.

У неким периодима за време часа је јако шкргутао зубима, и лупкао оловком по столу што је ометало рад остале деце. На физичком је у немогућности да прати неке тимске игре, чукао на терену и непрестано испуштао гласан, једноличан звук.

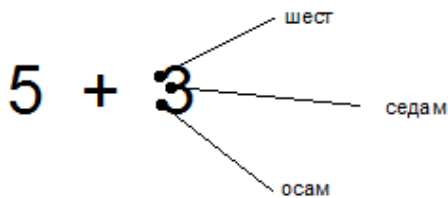
Да би се смањило шкргутање зубима, нудила сам му жваку коју је он слатко жвакао. С временом је научио да из фиоке сам узме жваку када му је потребна и да је касније сажвакану баци. На сто смо подметали нешто мекано, да се оловка при лупкању не би чула, или смо је скраћивали на дужину којом је то немогуће радити. Понекад је било довољно да је само неприметно дотакнем, а касније већ при самом мом покрету према оловци, он је сам престајао и одлагао је. На часовима физичког, при тимским играма које он моторички није могао да испрати у потпуности, сам одлучује када ће изаћи из игре, добија лопту и са неким ко је испао игра нешто друго. У осталим физичким активностима учествује тако што га бодримо и охрабрујемо навијањем. Стереотипије су се скоро потпуно изгубиле.

Препознатљив је по реченицама: „Је л' то раде и друга деца?“ и „Могу ја то сам“. **У почетку сам припремала посебне наставне листиће и вежбе за њега. Није хтео да их ради. Чак и када су се визуелно подударали, он је препознавао да код њега није исто као код осталих. Од тада добија све задатке, али пошто су на више нивоа, сам бира и ради оно што може и зна.** Увек има избор и што је најважније прави га сам. У пару или групи одлично функционише и договара се. Ради оно што зна, а за садржаје који му нису познати, сам тражи помоћ. За време једне студијске посете часу испланиран је групни рад. Случајним одабиром картончића у боји у групу са В. доспевају још три ученика којима је потребна подршка. Уплашена и збуњена овом случајношћу, убеђена да ћемо доживети фијаско, бринем како ће се снаћи. Међутим, дешава се нешто веома занимљиво. Захваљујући претходном искуству у групном раду он их организује. Урадили су неке од задатака са листића, а он им је задао нове задатке са налозима (одређује ко ће да чита, ко да записује, а ко да извештава). Успешно завршавају групни рад без моје помоћи и присуства.

При обради дужег текста дешавало се да му попусти пажња и да одлута у другу активност. Тада га додирнем, или остварим директан контакт очима, или му пажњу привучем интонацијом, то јест нагласим неку реч или део текста. Усмерено вођен разговор, кратка импровизирана драматизација, или занимљив

пример из живота су увек били делотворни. Писмене задатке нисам одмах оцењивала. Читала сам их пред децом и давала им прилику да не знајући име аутора анализирају, коментаришу и похваљују оно што би им се допало. Кроз анализу текстова временом су деца савладала технику рада и постављајући питања једни друге наводили на размишљање и закључивање. Постепено су и њега укључивали. Наводили смо га да прича о својим искуствима и да их повезујемо са наставним садржајима. Једно од таквих искустава је и одлазак на утакмице репрезентације што му је помогло да за кратко време савлада садржаје из природе и друштва везаних за нашу државу. Реквизите које је користио за навијање је донео у школу. Махао је заставом Србије и носио капу тробојку. Схватио је да су застава, грб и химна обележја наше државе и поносно је ту исту химну у ставу мирно, певао на утакмици и са децом на школском турниру.

У математици смо пробали различите технике. У првом разреду је користио рачуналку, али то није волео. Никада није желео да рачуна прстима. Допао му се једноставан систем добројавања тачкица на другом сабирку (изговара гласно први сабирак и добројава пребројавањем тачкица на другом сабирку). Већ одавно то ради механички, без пребројавања.

Резултате је дало и „визуелно и звучно“ сабирање. Први сабирак је било моје лупкање дланом о длан у једну страну, а други сабирак лупкање дланом о длан у другу страну. У средини смо замишљали знак плус.

Када не би могао да израчуна неки збир, тражио је да му лупкам. Само једним погледом би обухватио покрете мојих руку и непогрешиво говорио резултат.

Омиљена му је била „игра продавнице“. Сви би добили копиране новчанице и драматизовали задатак. Он је некада имао улогу купца, а некада продавца, што му је било теже јер је враћао кусур. Обично је имао помоћ пара или учитељице, уз понуђене алтернативне одговоре (које новчанице треба да врати). Проблем је било држање већег броја новчаница у руци јер су му испадале. Лакше му је било да их распореди на сто, да би имао јаснији преглед. Тада му није требала помоћ. На свим часовима је био веома заузет и често није желео да иде на одмор док не заврши. На овај начин савладао је сабирање и одузимање вишецифрених бројева

са прелазом до милион, са потписивањем и у низу, брзо и самоуверено.

При преласку у пети разред, уз помоћ наставника, веома брзо се прилагодио кабинетској настави. Остварена је одлична сарадња учитељице и наставника која се наставља и сада. У раду смо повремено наилазили на потешкоће, али смо заједно брзо проналазили решења и начине за превазилажење истих. Водила нас је његова мотивација која је временом постајала све јача. В-ов долазак у нашу школу је постао добробит за све, како за њега тако и за осталу децу, родитеље и колектив.

Где смо сада...

В. је сада ученик седмог разреда. Послушан је и сарађује. Поштује друге и сва правила понашања. Веома је упоран и истрајан у раду. Потпуно је самосталан. Одавно сам или са другарима долази и одлази из школе. Купује ужину и слободно се креће по школи и окружењу. Остварио је комуникацију са свим ученицима и радницима школе (има најбоље другове, симпатију и омиљен је како у одељењу, тако и у школи). Учествује у свим друштвеним и јавним активностима. Веома је напредовао у језичкој и говорној култури, слободан је и воли да глуми на школским приредбама и представама. Тренира у џудо клубу, има жути појас. Прошле године је на Купу „Никола Тесла“ у потпуно равноправној борби освојио бронзану медаљу.

Зато сваки пут када га сретнем осетим понос и задовољство јер је он ту где и треба да буде!

У прилогу су неки од В-ових радова из другог разреда

1- Ликовна култура, рад на тему “Куће у граду”

2- Српски језик, састав на тему „Рана јесен“

Српски језик, „Чему лонац служи?“ (ученик је добио делове слагалице и задатак да их залепи у свеску и напише чему служи тај предмет)

Јесен иран
(ПИСМЕНА ВЕЖБА)

У јесен опада лишће. Лишће је
жуте боје. Цвете се суше.

Када падне киша гуде носе ки
шобране. Мало је хладно, мало је,
има. (према) у мници.

Ово је лончац. У лончац кува се
веш и супа. Лончац је плаве боје
има белкасте кругове. Лончац је од
метала. Лончац ставимо на плоче
(нешко белки).

Порука: У животу добијамо прилике да стичемо знања и да будемо бољи људи.
Некада нам се учини да је то тешко и захтевно. Ако смо те среће да се бавимо

васпитним радом и да кроз прилагодјавање учењем градимо своје искуство, онда смо те прилике добро искористили. Ширењем позитивних слика о заједништву и припадању учимо да живимо једни са другима, исти, а различити, на задовољство свих.